

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 10/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av avtalet om flyg- och sjöräddningssamarbete i den arktiska regionen och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 27 mars 2012 regeringens proposition om godkännande av avtalet om flyg- och sjöräddningssamarbete i den arktiska regionen och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen (RP 17/2012 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Jukka Metso, inrikesministeriet, räddningsavdelningen
- kommandör Petteri Leppänen, inrikesministeriet, gränsbevakningsavdelningen
- beredskapsdirektör Olli Haikala, social- och hälsovårdsministeriet

- överste, kommandör för bevakningsflygdivisionen Antti Pesari, gränsbevakningsväsendet
- chefsöverläkare Eva Salomaa, Lapplands sjukvårdsdistrikt
- projektchef Jukka Pappinen, FinnHEMS Oy
- ombudsman Eero Anneberg, Lapin Pelastushelikopterin Tuki ry.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- utrikesministeriet
- justitieministeriet
- försvarsministeriet
- kommunikationsministeriet
- Nödcentralsverket
- Trafiksäkerhetsverket Trafi
- Sjärräddningscentralen i Åbo
- Norra Österbottens sjukvårdsdistrikt
- Finavia Abp.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner det avtal om flyg- och sjöräddningssamarbete i den arktiska regionen som ingicks i maj 2011.

Avtalet gäller räddning av nödställda människor i den arktiska regionen. Det gäller inte avvärjning av materiella skador eller miljöolyckor. Där fastställs det geografiska tillämpnings-

området för respektive avtalsparter samt gränserna för parternas ansvarsregioner för flyg- och sjöräddning ända fram till nordpolen. I nödsituationer vidtar parterna räddningsåtgärder inom sina ansvarsregioner och underrättar varandra om nödsituationer som har kommit till deras kännedom även inom andra parter ansvarsregi-

oner. Avtalet innehåller bestämmelser om behöriga myndigheter och samarbetsformer, som bland annat gäller tillkallande av hjälp, genomförande av räddningsoperationer och utbyte av information. Det baserar sig huvudsakligen på tidigare ingångna internationella överenskomelser, särskilt internationella sjöräddningskonventionen och konventionen om internationell civil luftfart. Avtalet beaktar även etablerad praxis och vid tillämpningen iaktas den internationella flyg- och sjöräddningsmanualen.

Avtalet träder i kraft 30 dagar efter det att Kanadas regering, som är depositarie, via diplomatiska kanaler har tagit emot skriftliga meddelanden av alla avtalsparter om att de har genomfört de nationella förfaranden som är nödvändiga för att avtalet ska träda i kraft.

Propositionen innehåller ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen. Lagen avses träda i kraft samtidigt med avtalet vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Medlemmar i Arktiska rådet är länder med territorium som sträcker sig åtminstone delvis norr om norra polcirkeln. Den arktiska regionens betydelse förväntas öka både politiskt och ekonomiskt. Länderna i den arktiska regionen inledde ett organiserat samarbete med en förklaring 1991 om en gemensam miljöskyddsstrategi för Arktis.

Det aktuella avtalet gäller räddning av nödställda människor i den vidsträckta och glest bebodda arktiska regionen, där räddningscentralerna ligger långt från varandra. De avtalsslutande parterna vill samarbeta om effektivare och snabbare biståndsinsatser i nödsituationer i regionen. För Finlands vidkommande tillämpas avtalet inom den del av vårt territorium som ligger norr om norra polcirkeln.

Av artikel 5 i avtalet framgår att de myndigheter som svarar för flyg- och sjöräddningen fastställs i tillägg II till avtalet. Den ansvariga myndigheten för flyg- och sjöräddning i Finland är alltså Gränsbevakningsväsendet. Avtalet och dess bilaga hör oskiljaktigt ihop och de bestämmelser i dem som hör till området för lagstiftning träder i kraft som lag. Tillägget till avtalet är däremot enbart informativt till sin juridiska karaktär. Det betyder att de ansvariga myndigheterna för flyg- och sjöräddning också efter det att avtalet trätt i kraft bestäms i vår nationella lagstiftning.

Enligt sjöräddningslagen (1145/2001) är Gränsbevakningsväsendet den ledande sjöräddningsmyndigheten, som i sammanhang med avtalet måste ses som den ansvariga myndigheten för sjöräddning. Gränsbevakningsväsendets ansvar begränsar sig till sjöräddning, där ingår inte flygräddning.

Enligt en utredning till utskottet har det inte explicit föreskrivits om vilken myndighet som är ansvarig för flygräddning i Finland. Enligt 121 § i luftfartslagen (1194/2009) ska den som utsetts till leverantör av flygtrafiktjänster sörja för att efterspanings- och räddningstjänster för luftfart ordnas. För den uppgiften svarar Finavia Abp och på operativ nivå Finlands flygräddningscentral i anknytning till den regionala flygledning. Utskottet påskyndar en utredning av ansvaret för flygräddningen enligt avtalet och lagberedning för att bestämma den ansvariga myndigheten, om utredningen resulterar i att den gällande lagstiftningen inte är lämplig. Det är också nödvändigt att i enlighet med artikel 5 meddela de andra avtalsslutande parterna vilken myndighet i Finland som är ansvarig för flygräddningen. Det viktigaste är att räddningsinsatser i vilket fall kan sättas in effektivt och snabbt, poängterar utskottet.

Sammantaget anser förvaltningsutskottet att propositionen är behövlig och lämplig. Det tillstyrker avtalet om flyg- och sjöräddningssamarbete i den arktiska regionen som ingicks den 12

maj 2011 i Nuuk och lagförslaget i propositionen utan ändringar.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner avtalet enligt propositionen och

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 5 juni 2012

I den avgörande behandlingen deltog

vordf. Maarit Feldt-Ranta /sd
medl. Heikki Autto /saml
Rakel Hiltunen /sd
Reijo Hongisto /saf
Risto Kalliorinne /vänst
Elsi Katainen /cent
Timo V. Korhonen /cent
Antti Lindtman /sd

Markus Lohi /cent
Pirkko Mattila /saf
Outi Mäkelä /saml
Tapani Mäkinen /saml
Markku Mäntymaa /saml
Osmo Soininvaara /gröna
Ulla-Maj Wideroos /sv.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.